



רשות החברות הממשלתיות

# דו"ח על פעולות רשות החברות הממשלתיות בשנת 2004

מוגש עפ"י

חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 וחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998

ירושלים, אדר ב' התשס"ד – מרץ 2005



## רשות החברות הממשלתיות

### מנהל הרשות

ב' באדר ב' תשס"ה  
13 במרץ 2005  
ר.ח. 2005-2856

לכבוד  
מר בנימין נתניהו  
שר האוצר

אדוני השר,

#### הנדון: דין וחשבון על פעולות רשות החברות הממשלתיות בשנת 2004

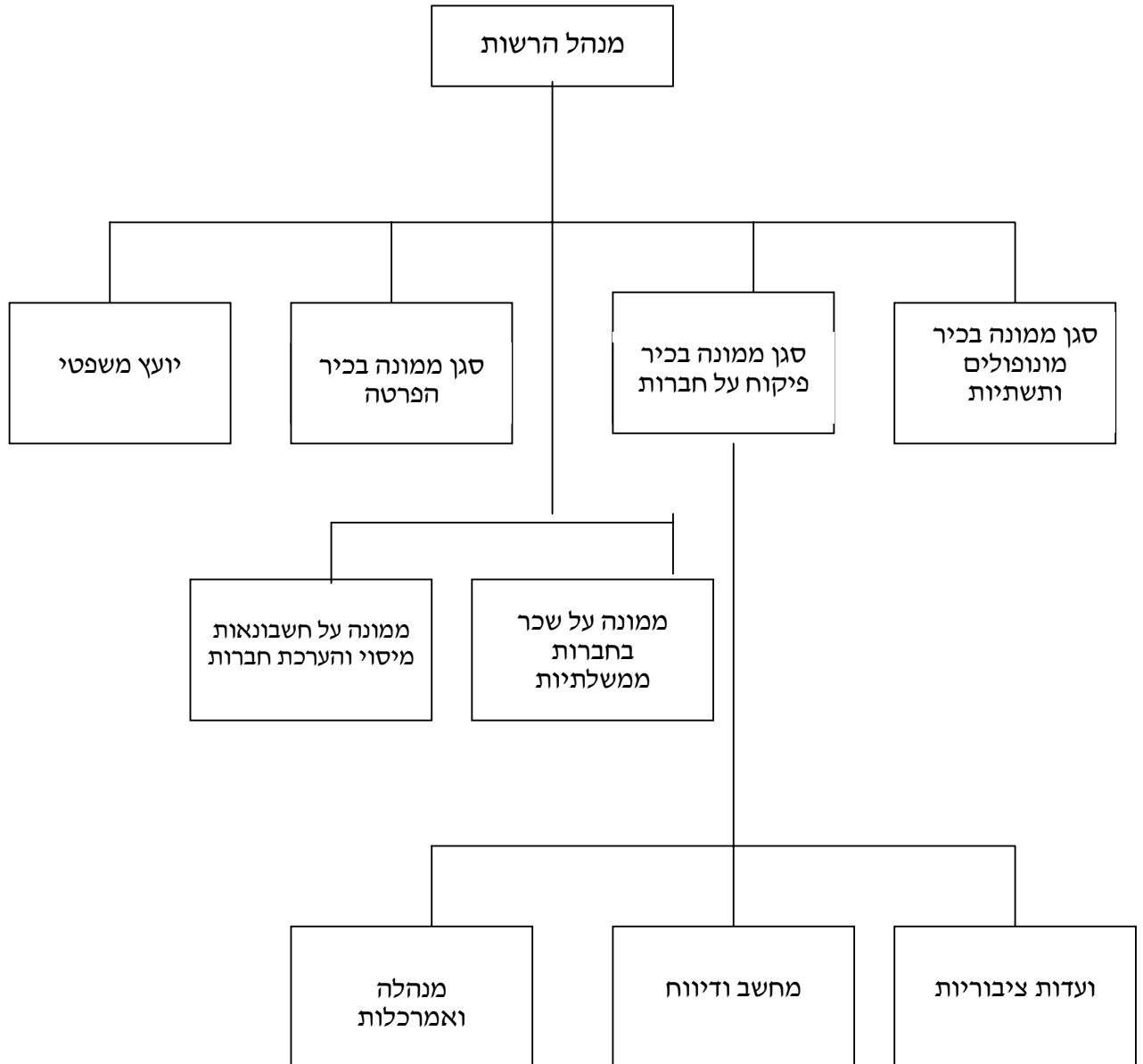
עפ"י סעיף 56(א) לחוק החברות הממשלתיות התשל"ה-1975, סעיף 5 לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 ותקנות חופש המידע, התשנ"ט-1999 אני מתכבד להגיש לך דו"ח על פעולות רשות החברות הממשלתיות בשנת 2004.

בכבוד רב,

איל גבאי

## רשות החברות הממשלתיות

### מבנה ארגוני



**רשות החברות הממשלתיות**

כתובת : רח' קפלן 1, משרד האוצר ירושלים 91036.

כתובת באינטרנט : [WWW.GCA.GOV.IL](http://WWW.GCA.GOV.IL)

**הנהלת הרשות ובכירה**

<u>מס' פקס</u>	<u>מס' טלפון</u>	
02-5665814	02-6707150/1/2	מנהל הרשות – איל גבאי
02-5665811	02-6707165	סגן לפיקוח - זוהר שר
02-5665821	02-6707160/1/2	סגן למונופולים ולתשתיות – שמעון בן-חמו
02-5665814	02-6707153/4/5	סגן להפרטה – מאיר שמרה
02-5665805	02-6707120/1/2	יועצת משפטית - עו"ד אביגיל זרביב
02-5665811	02-6707125	ממונה חשבונאות מיסוי והערכת חברות - חיים פישר
02-5665811	02-6707158	ממונה שכר ותנאי עבודה בחברות - נאוה קרמר

**החברות הממשלתיות הבנות ממשלתיות והמעורבות**

פרטים על החברות, השקעות המדינה בהן ונתונים כספיים עליהן ניתן למצוא באתר  
באינטרנט בכתובת [WWW.GCA.GOV.IL](http://WWW.GCA.GOV.IL).

## תחומי אחריות רשות החברות

תפקידי רשות החברות וסמכויותיה קבועים בפרק ז' של חוק החברות הממשלתיות תשל"ה-1975 כמפורט להלן:

"תפקידי הרשות

.54 הרשות -

- (1) תייעץ לממשלה באמצעות שר האוצר ותייעץ לשרים בעניינים הנוגעים לחברות הממשלתיות;
- (2) תטפל לפי הנחיות הממשלה בעניינים המשותפים לכלל החברות הממשלתיות או לסוגי חברות;
- (3) תעקוב אחרי מילוי המלצותיו של מבקר המדינה הנוגעות לחברות הממשלתיות ותסייע למילויין;
- (4) תייעץ ותסייע לחברות ממשלתיות בניהול עסקיהן;
- (5) תעקוב ברציפות אחרי הפעילות של כל אחת מן החברות הממשלתיות, הגשמת מטרותיה, מהלך עסקיה, מצבה הכספי ומדיניות השכר שלה, ותודיע על ממצאיה לשרים;
- (6) תבדוק את הדו"חות המוגשים לה מאת חברה ממשלתית ואת החומר שעליו הם מבוססים, ותעיר הערותיה עליהם לחברה ולשרים;
- (7) תטפל ותסייע בהקמה ובביצוע של פירוק, מיזוג, פשרה, סידור, חידוש, ארגון ומכירת מניות של חברות ממשלתיות;
- (7א) תייעץ לוועדת השרים בעניינים הנוגעים להפרטה ותטפל בביצוע החלטות הפרטה;
- (8) תמלא לגבי חברה ממשלתית כל תפקיד שיטילו עליה הממשלה או השרים;
- (9) תמלא כל תפקיד אחר המיועד לה לפי חוק זה."

הרשות פועלת בשלושה תחומים עיקריים: פיקוח על החברות הממשלתיות, הפרטה וטיפול במונופולים ובשינויים מבניים בחברות.

## יחידת ההפרטה

יחידת ההפרטה ברשות החברות הממשלתיות אחראית על הכנת חברות ממשלתיות להפרטה ויישום הליך ההפרטה בפועל.

פעילות יחידת ההפרטה מתמקדת גם בייעוץ לועדת שרים לענייני הפרטה בנוגע לדרכי ההפרטה (מכירה פרטית, הנפקה בבורסה, פרוק וכד') והליכי ההפרטה, תוך תיאום בין גורמי המדינה.

להלן סקירה בדבר פעילותה של יחידת ההפרטה בשנת 2003.

## חברות שהליך הפרטתן הסתיים

### 1. צים חברת השייט הישראלית בע"מ

ביום 5.2.2004 הושלמה עסקת מכירת מניות המדינה בחברה (כ-48.6%). התמורה בגין מניות המדינה הסתכמה בכ-504 מיליון ש"ח.

### 2. אל-על נתיבי אוויר לישראל בע"מ

ביום 10.6.2003 הונפקה החברה בבורסה. בהתאם לתוצאות המכרז על מניות המדינה בחברה, ולאחר מימוש חלק מהאופציות, הגיעו אחזקות הציבור במניות לכ-17.1% מהון החברה ועוד כ-81.8% באופציות. בהנחת מימוש מלא של כל האופציות, התמורה בגין מניות המדינה תסתכם בכ-593 מיליון ש"ח.

כל האופציות מסדרה א' על מניות אל-על מומשו, ובחודש יוני 2004, הפכה חברת אל-על לחברה מעורבת כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, עם ירידת אחזקות המדינה בחברה אל מתחת ל-50%.

בדצמבר 2004 נפתחו למימוש סדרות האופציות הנוספות. ביום 26 בדצמבר 2004 מומשה כמות גדולה של אופציות מסדרה ב' על ידי חברת כנפיים בע"מ, והשליטה בחברת אל-על עברה מידי המדינה לידי ידיים פרטיות.

### 3. החברה לפיתוח אזור לוד-רמלה בע"מ

בהמשך להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה מיום 16.4.1997 למכור את החברה בדרך של מכירה פרטית, הטילה ביום 31.7.2003 ועדת השרים לענייני הפרטה על מנהל הרשות לפעול להפרטת החברה. ביום 4.9.2003 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את דרך ההפרטה.

הרשות פרסמה מודעות בעיתונות להזמנת מתעניינים לרכוש את מניות המדינה בחברה (כ-95%). ביום 16.12.2003, שנקבע במודעות כיום האחרון להגשת פניות, הביעו למעלה מעשרה גורמים את התעניינותם ברכישת מניות המדינה.

ביום 7.9.2005 הושלמה עסקת מכירת מניות המדינה בחברה (כ-95%). התמורה בגין מניות המדינה הסתכמה בכ-3.3 מיליון ש"ח.

## חברות הנמצאות בהליך הפרטה

### 1. בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

בהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה (מח/5) מיום 27.8.2003, ועל בסיס תשקיף מיום 24.5.2004, מכרה המדינה לציבור ביום 2.6.2004 כ-2.7% ממניות החברה תמורת כ-347 מיליון ש"ח. בעקבות ההנפקה ירדו אחזקות המדינה בחברה לכ-46.4%.

כמו-כן, על בסיס אותו תשקיף, גייסה החברה 800 מיליון ש"ח על-ידי הנפקה לציבור של אג"ח ומכרה לחברה בת אג"ח בערך נקוב של 400 מיליון ש"ח אשר נרשמו למסחר. בנוסף ערב התשקיף, הנפיקה החברה לחברה בת ולמשקיעים מוסדיים אג"ח בערך נקוב של 600 מיליון ש"ח אשר נרשמו למסחר על בסיס התשקיף.

ביום 19 ביולי 2004 החליטה ועדת שרים לענייני הפרטה (החלטה מח/17) על תיקון החלטתה מיום 27 באוגוסט 2000 (מח/13) (שתוקנה מספר פעמים קודם לכן) בעניין הפרטת החברה.

בהתאם לתיקון, אחזקות המדינה בחברה יופרטו בדרך של מכירה פרטית של 30% מהון המניות של החברה ואופציות לרכישת 10.66% נוספים מהון המניות של החברה. בנוסף, הודיע שר התקשורת כי בכוונתו לתקן את צו הבזק, בין היתר, באופן שלא יעמוד בניגוד להוראת החלטת ועדת השרים לענייני הפרטה האמורה.

ביום 27.8.2004 פרסמה הרשות מודעה בדבר כוונתה למכור את החזקות המדינה בחברה.

ביום 28.10.2004 התקבלו במשרדי הרשות פניות של מספר גופים אשר ביקשו להשתתף בהליך המכירה.

הליך המכירה צפוי להסתיים במחצית הראשונה של שנת 2005.

### 2. גפים בע"מ

ביום 31 ביולי 2003 החליטה ועדת השרים לענייני הפרטה על מכירת כל אחזקות המדינה בחברה. ביום 27 באוקטובר 2003 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את דרך המכירה בכפוף לחתימת הסכם בין הנהלת החברה לבין עובדיה בעניין זכויות עובדים בהפרטה. בשל מכשולים רבים, בראשם דרישות של עובדי גפים שלדעת הנהלת החברה לא היה ביכולת החברה לעמוד בהם, לא נחתם הסכם כאמור.

מצב החברה המשיך להתדרדר וחלק מנושיה תבעו בבית המשפט את החברה והטילו עיקולים על נכסיה.

ביום 4 ביולי 2004, בעקבות האמור לעיל, החליטה ועדת שרים לענייני הפרטה לבטל את החלטת ההפרטה לגבי גפים, למנות דירקטוריון לחברה ולבחון את המשך תפקודה. בראשית שנת 2005 פוטרו כמעט כל עובדי החברה.

### 3. בתי זיקוק לנפט בע"מ

ביום 26.12.2004 נתקבלה החלטה בוועדת השרים לענייני הפרטה בדבר פיצולה והפרטה של חברת בתי זיקוק לנפט בע"מ. החלטה זו באה בהמשך להחלטת ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (קבינט חברתי-כלכלי) מיום 29.7.2004, לבצע את הפיצול וההפרטה של בתי הזיקוק במהלך השנים 2004-2005 בהתאם למתווה הבא:

א. מכירת בית הזיקוק באשדוד במכירה פרטית.

ב. הנפקת בז"ן מייד לאחר מכך.

עם קבלת ההחלטה ע"י ועדת השרים, החלה הרשות בפעולות הדרושות לצורך פיצול בית הזיקוק באשדוד מבז"ן, והכשרתו לפעילות נפרדת לקראת מכירתו במכירה פרטית כאמור.

### 4. החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות

ביום 12.8.2003 החליטה ועדת השרים לענייני הפרטה על הפרטת החברה בדרך של מכירה פרטית. הרשות, בתיאום עם בנק ישראל, פועלת לשינוי חוק בנק ישראל כך שחברה פרטית תוכל לשווק מטבעות מיוחדים של בנק ישראל. במקביל, הרשות, בתיאום עם החברה, פועלת להסדרת זכויות העובדים בהפרטה. בכוונת הרשות לפנות לוועדת הכספים של הכנסת על מנת לאשר את דרך המכירה.

## היחידה למונופולים ושינויים מבניים

היחידה הוקמה במטרה לרכז את פעילות הרשות בתחומי המונופולים והתשתיות, שינויים מבניים בחברות ממשלתיות והפיכת יחידות סמך וגופים סטטוטוריים לחברות ממשלתיות.

להלן סקירה בדבר פעילותה של היחידה בשנת 2004:

### 1. רפורמה בענף החשמל

בחודש מארס 2003 החליטה הממשלה על רפורמה במשק החשמל (החלטה מס' 104 מיום 25/03/2003) ועל תיקון חוק משק החשמל התשנ"ו - 1996 ("חוק משק החשמל") בהתאם לכך.

לצורך יישום חוק משק החשמל, מינו שר האוצר ושר התשתיות הלאומיות בחודש דצמבר 2003 צוות יישום, אשר בו חברים מנכ"ל משרד האוצר, מנכ"ל משרד התשתיות הלאומיות, מנכ"ל חברת החשמל ומנהל רשות החברות הממשלתיות.

הצוות הנ"ל הוסמך לדון בכלל הסוגיות הכרוכות ביישום החוק ולהגיש לשרים את המלצותיו.

בחודש אוגוסט 2004 מינו מנכ"ל משרד האוצר ומנכ"ל משרד התשתיות הלאומיות שני צוותי משנה יעודיים בין משרדיים ליישום חוק משק החשמל:

1. צוות משנה לטיפול בנושאים הפיננסיים, מיסוי, התחייבויות ונכסי החברה. בראשות נציג רשות החברות, חברים בצוות נציגים מאגף התקציבים, אגף החשב"ל, משרד התשתיות הלאומיות, הרשות לשירותים ציבוריים חשמל, משרד המשפטים וחברת החשמל.

2. צוות משנה לנושא קביעת המבנה האופטימלי למשק החשמל ופיתוח משק החשמל העתידי. בראשות הצוות עומדים משרד התשתיות הלאומיות ואגף התקציבים במשרד האוצר. חברים בצוות, נציגים מרשות החברות הממשלתיות וחברת החשמל.

צוותי המשנה החלו לבחון את אופן הטיפול בנושאים שהוגדרו בכתבי המנוי שלהם לצורך הגשת המלצות לצוות יישום חוק משק החשמל אשר בראשות מנכ"ל משרד האוצר ומנכ"ל משרד התשתיות הלאומיות.

לצורך יישום השינוי המבני וליווי הרשות בתהליך התקשרה הרשות עם חברת הייעוץ הבינלאומית KPMG אוסטרליה. KPMG ישמש גם יועץ לממשלה בתכנון ויישום השינוי המבני במשק החשמל ויפעל בהנחיית צוות יישום חוק משק החשמל.

### 2. מקורות חברת מים בע"מ ("מקורות מים") – שינוי מבני

ביום 18.8.2002 נחתם בין המדינה לבין חברת מקורות מים וחברת שח"מ הסכם עלויות חדש הכולל אף שינויים ארגוניים במבנה ובדרך פעילות החברה.

בהתאם לתכנית השינוי המבני הוקמו ביום 2.7.2003 שלוש חברות ממשלתיות חדשות: חברה ממשלתית חדשה – "מקורות אחזקות בע"מ" אשר תשמש כחברת אם ל-3 חברות בנות: חברת מקורות מים, חברת מקורות המוביל הארצי ונכסים, מקורות ייזום ופיתוח. בנוסף, תוך שלוש שנים תוקם חברת הביצוע אשר תהיה חברת בת של מקורות מים.

להלן פירוט החברות ופעילותן:

**חברת מקורות אחזקות:** תפקח על ניהול החברות הבנות ותקבע את המדיניות העסקית של כל אחת מהן בנפרד.

**מקורות חברת המים:** תשמש כרשות מים ארצית בהתאם לחוק המים, ותהיה אחראית לתפעול מערכת המים, כולל הפקה, טיפול במים, תפעול מפעלי השבת מי קולחין, הקמה וחיידוש מפעלי מים.

**מקורות ייזום ופיתוח:** תרכז את הפעילות העסקית שאינה בתחום הסכם העלויות. חברה זו תנהל ותפעיל פרויקטים שונים בתחום המים וכן תוכל לשתף פעולה עם יזמים פרטיים בפרויקטים כגון הקמה וניהול של תשתיות מים וביוב, מכוני טיהור שפכים, ועוד.

**מקורות המוביל הארצי ונכסים:** החברה תהיה חברת נכסים משותפת למדינת ישראל (50% כולל זכויות עודפות למדינה) ולחברת האחזקות (50%). החברה תחזיק בחכירה את נכסי המוביל הארצי בהתאם להסכם שיחתם בין הממשלה לחברה וכן תחזיק בנאמנות את הנכסים ביו"ש, עזה ורמת הגולן. החברה תתחזק, תנהל ותפתח את כל נכסי המוביל הארצי בהתאם להסכמים שיחתמו בין החברה לבין רשות המים הארצית (חברת מקורות מים).

**חברת הביצוע:** תוך 90 יום ממועד ביצוע השינוי המבני יאוחדו כל יחידות הביצוע במקורות מים וכן חברת שח"מ לאגף ביצוע אחד בחברת מקורות מים. 3 שנים לאחר מכן יהפוך אגף הביצוע לחברת בת של מקורות מים. אגף הביצוע יבצע עבודות רק עבור חברת מקורות מים ולא יהיה רשאי לבצע עבודות עבור גורמים אחרים אלא בהסכמת כל הצדדים להסכם העלויות.

כמו כן, בהסכם נקבע כי מקורות מים תקטין את מצבת העובדים הקבועים שלה ב- 200 עובדים וכן תהיה רשאית להחליף 60 עובדים קבועים בעובדים חדשים.

ביום 25.2.2004 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין החברה לבין ההסתדרות ומזכירות ארגון העובדים בדבר השינוי המבני במקורות מים והקמת החברות החדשות. בדצמבר 2004 נחתם בין הנהלת החברה למזכירות ארגון העובדים הסכם קיבוצי מיוחד בנושא תנאי פרישת עובדים: פרישה של 250 עובדים במשך שלוש שנים, מהם הקטנת 200 משרות והחלפת 60 משרות.

נכון ליום כתיבת הדו"ח טרם הושלם מינוי הדירקטורים בחברות החדשות שהוקמו במסגרת השינוי המבני והדירקטוריונים של החברות טרם התכנסו.

במסגרת עבודתה פעלה הרשות במתן חוות דעת בנושאים המיסויים והחשבונאיים הנובעים מהסכם העלויות והשינוי המבני הנובע ממנו, מתן פתרונות להצגת ערכם הריאלי של הנכסים המועברים לחברות החדשות

שיקומו, יצירת מבנה הון לכל חברה, גיבוש מסמכי היסוד של החברות ומערכת ההסכמים בינו, וגיבוש הסכם השינוי המבני עם העובדים.

### 3. רפורמה בענף הדואר

בחודש אוגוסט 2003 קיבלה הממשלה החלטה (החלטה מס' 788 מיום 15/09/2003), על רפורמה בענף הדואר אשר במסגרתה תהפוך רשות הדואר מתאגיד סטטוטורי לחברה ממשלתית שתוקם לצורך כך - חברת דואר ישראל בע"מ ועל המשך פתיחת ענף הדואר לתחרות בצורה מדורגת, החל מחודש יולי 2005.

החברה נרשמה ברשם החברות בחודש נובמבר 2003.

החברה החדשה תעסוק במתן שירותי דואר בסיסיים (השרות האוניברסלי) ומתן שירותי דואר אחרים (דואר שליחים, דואר מהיר, שליחויות לחו"ל ועוד). בנוסף, תעסוק החברה במתן שירותי בנק דואר ושירותים פיננסיים נוספים כפי שיותר לה.

החברה טרם החלה לפעול וזאת בשל אי כניסת חוק הדואר, התשמ"ו - 1986 ("חוק הדואר") לתוקף. העיכוב נובע בין היתר בשל עיכוב בחתימת הסכם הפנסיה בין המדינה לחברה על רקע התנגדות ועד העובדים של רשות הדואר.

בחודש נובמבר 2004 החליטה הממשלה על הקמת חברה בת לחברת דואר ישראל בע"מ - חברת בנק הדואר בע"מ. החלטת הממשלה הנ"ל קבעה כי בנק הדואר יופעל במסגרת חברה בת של חברת הדואר במקום כגוף ממוזג לחברה. בהתאם להחלטה מתן שירותי בנק הדואר יעשה על ידי החברה האם ומטרות חברת הבת הן קבלת כספים מהחברה האם, החזקתם והעברתם לשם מתן השירותים הכספיים כמשמעם בחוק הדואר. לחברה הבת לא יהיו נכסים או עובדים והיא לא תפעל לשם עשיית רווח.

יודגש, כי הקמת החברה, אופייה ומטרותיה הינם בהתאם לתיקון שנעשה בחוק הדואר לעניין מתן שירותי בנק הדואר ומתכונת הפעלת בנק הדואר.

### 4. תעשייה צבאית לישראל בע"מ ("תעש")

בדצמבר 2004 השלימה תעש את מכירת מפעל מגן לייצור נשק קל. בפברואר 2005 אישרה רשות החברות את ההסכמים הקיבוציים המסדירים את העברת חלק מעובדי מפעל מגן לרוכש וכן הסכמים נוספים המסדירים את זכויות העובדים במכירת מפעל תעופה (הצפויה בקרוב) וכן את זכויות העובדים במסגרת סגירת מפעל הנכ"ל.

#### הפרטת תעש

בימים אלה מגבשת רשות החברות יחד עם משרדי הממשלה הרלוונטים הצעה להפרטת התעשייה הצבאית לישראל בע"מ. הפרטת החברה אמורה להעשות בדרך של מכירת כל אחזקות המדינה בחברה תוך הסדרת הנושאים הבאים: ההון העצמי של החברה, אינטרסים חיוניים של החברה במדינה, קרקעות, איכות הסביבה, תביעות תלויות והתחייבויות אחרות ועוד.

לפני מכירת החברה ימכרו פעילות מפעל גבעון העוסק בהנעה כבדה וחימוש רקטי ופעילות מפעל מלט"מ העוסק בפיתוח וייצור אמצעי לחימה בתחום אויר קרקע לרפאל.

#### 5. עשות אשקלון תעשיות בע"מ ("עשות")

ב-12.8.2003 התקבלה בועדת שרים לענייני הפרטה החלטה למכור את כל אחזקות המדינה ותעש (תעש מחזיקה כ-87.5% ממניות עשות ובנוסף מחזיקות המדינה ותעש שטרי הון חלקם המירים למניות) בעשות כמקשה אחת.

במסגרת הליך ההפרטה של עשות שהינו הליך הפרטה ראשון של חברה ביטחונית, פעלה הרשות ביחד עם תעש, עשות ומשרדי הממשלה הרלוונטיים לגיבוש ההסדרים וההסכמים הבאים:

א. הסכם ספק לקוח בין תעש לעשות המסדיר פעילות ייצור בעשות של מוצר אסטרטגי לתעש. ההסכם מחייב את תעש לרכש מינימאלי ו/או סובסידיה לאחזקת קו פעילות זה.

ב. "הסכם אינטרסים ביטחוניים" בין משרד הביטחון לעשות המגדיר את קווי הייצור החיוניים למשרד הביטחון בעשות ואופן ההגנה עליהם.

ג. הסכם קיבוצי בין עשות לארגון העובדים. הסכם זה כלל את הסכמת העובדים לקיצוצי שכר, פרישת עובדים ותיקון מנגנון שכר העידוד בחברה.

ד. הסכם סיוע לעשות לצורך מימון פיטורי עובדים – לצורך מימון פיטורי 60 עובדים. כפי שנקבע בהסכם הקיבוצי, גובש הסדר בו נקבע כי המדינה, תעש ועשות ישאו בחלקים שווים בעלויות מימון פיטורי העובדים. סיוע המדינה ניתן בכפוף להתקדמות בהליכי ההפרטה.

ה. צו אינטרסים חיוניים – במסגרת פרק ח' 2 לחוק החברות הממשלתיות וכפי שנקבע בהחלטת הפרטת החברה יוכרזו צו שעניינו הגנה על אינטרסים חיוניים של המדינה בעשות.

הצו אושר בועדת שרים לענייני הפרטה בתאריך 26.12.2004 ובתאריך 22.2.2005 אישרה את הצו ועדת הכספים של הכנסת. בתאריך 1.11.2004 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את דרך ההפרטה של החברה. ההפרטה צפויה להסתיים ברבעון הראשון של שנת 2005.

#### 6. תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ ("תש"ן")

באוגוסט 1999 קיבלה הממשלה את החלטה מספר 127 העוסקת בהגברת התחרות בתחום התשתיות במשק הדלק, וכן מינתה את הצוות לבחינת מבנה ענף שירותי התשתית במשק הדלק אשר יפעל ליישום הצעדים האמורים בהחלטת הממשלה מספר 127. בנובמבר 1999, המליץ הצוות בין היתר, שלא להאריך את זיכיון החברה.

בתקופה הנסקרת פעלה הרשות במסגרת צוות בינמשרדי (משרדי האוצר, התשתיות, המשפטים ורשות החברות) להסדרת פעילות חברת תש"ן וחברת

הבת שלה – קו מוצרי דלק בע"מ ("קמ"ד") באופן שיסדיר את מבנה פעילות החברות לאחר תום תקופת הזיכיון. במסגרת עבודת הצוות הבינמשרדי פעלה הרשות במתן חוות דעת בנושאים המיסויים והחשבונאים הנובעים מתום הזיכיון, מתן פתרונות להצגת הנכסים המועברים לחברות בערכם הריאלי ובהתאמת כל האמור להשגת מבנה היעד הרצוי למשק של פעילויות התשתית בעלות אופי מונופולי בהן פועלת החברה.

במסגרת הצוות הבינמשרדי והמו"מ עם החברה, אמורים להיחתם הסכמים בין המדינה לחברה בקשר לנכסי המדינה המשמשים לפעילות במשק הדלק המועברים להפעלה על ידי החברות ובקשר לנכסים שהיו בידי החברה ערב תום הזיכיון שאינם משמשים לפעילות החברות במשק הדלק המוחזרים למדינה (מניות חברת פי גלילות, ביזנס סנטר, קרקעות הצפון, קרקעות חוף שמן ועוד). במסגרת ההסכמים תוסדר בין היתר תקופת העברת הנכסים לתש"ן ומעמד החברה בנכסים.

ביום 6.7.2003 הגיע הצוות הכלכלי המשותף לנציגי המדינה וחברת תש"ן, לסיכום באשר לנכסים, תקופת ההסכמים, גובה דמי השימוש ושאר הנושאים הנדרשים לשם גיבוש הסכמי תום הזיכיון.

תש"ן מחזיקה בחברת בת – קו מוצרי דלק בע"מ (להלן: "קמ"ד") בבעלות מלאה. קמ"ד הינה בעלת רשת קווי צנרת להולכת תזקי קי דלק ועוסקת בתכנון, הקמה, הפעלה ותחזוקת מערכות להולכת תזקי קים. קמ"ד מהווה למעשה מונופול טבעי בהולכת דלק ומוצרי.

תש"ן מחזיקה 50% ממניות חברת פי גלילות מסופי נפט וצינורות בע"מ ("פי"ג"). במסגרת ההסכמים הנ"ל בין המדינה לחברת תש"ן צפויים מניות פי"ג לעבור לרשות המדינה.

## **7. מעבר רכבת ישראל מרשות הנמלים והרכבות לחברה ממשלתית בע"מ**

החברה הוקמה בשנת 1998 אך בפועל הייתה ללא כל פעילות. בחודש דצמבר 2002 נחקק חוק רשות הנמלים והרכבות (תיקון מס' 11) התשס"ג – 2002, לפיו מופרדת הרכבת מרשות הנמלים והרכבות (להלן – "רנ"ר") והופכת מחטיבה ברנ"ר לחברה ממשלתית, כמו כן, המקרקעין, המיטלטלין והעובדים של הרכבת עוברים לחברה הממשלתית החדשה.

בתאריך 1.7.2003, יום תחילת תיקון 11 לחוק רשות הנמלים והרכבות, עברה רכבת ישראל לפעול כחברה ממשלתית.

קודם ליום המעבר התבצעו הפעולות הר"מ: מינוי דירקטוריון ומינוי נושאי תפקידים בחברה. חתימה על הסכם קיבוצי מיוחד עם עובדי החברה לשם הסדרת המעבר.

ביום 29.4.2004 נחתמו בין הרכבת לבין משרד האוצר ומשרד התחבורה הסכמי עקרונות בעניין הסכם עקרונות למימון תוכנית הפיתוח של החברה בסך 20 מיליארד ₪, הסכם עקרונות לסבסוד הפעילות השוטפת של החברה והסכם עקרונות בין החברה לממ"י ומשרד האוצר באשר להעמדת נכסי הרכבת לחברה. בשלב זה לא הסתיים המו"מ לחתימה על הסכמי הקבע.

## 8. שינוי מעמד מע"צ – יחידת סמך במשרד התחבורה לחברה ממשלתית

במהלך שנת 2004 החלה החברה לפעול ונחתמו בינה לבין המדינה שני הסכמים מהותיים לפעילותה: (1) הסכם תפעול ומימון אשר הגדיר את מערכת היחסים בין החברה לממשלה, התחייבויות החברה ואופן פעילותה. (2) הסכם העברת נכסים ופעילות, אשר הסדיר את העקרונות להעברת פעילות ונכסי מע"צ – יחידת הסמך לחברה.

מו"מ בין המדינה להסתדרות בעניין סגירת יחידת הסמך, העברת חלק מעובדי יחידת הסמך לחברה ותנאי ההעסקה בחברה התנהל בשנת 2004 וטרם הסתיים.

## 9. רשות הנמלים - מעבר ל- 4 חברות ממשלתיות

ביום ה-15.9.2003 התקבלה החלטת ממשלה מס' 786 בדבר שינוי מבני בנמלי הים, לפיה הוחלט על פיצול רשות הנמלים לרשות הספנות והנמלים שתפעל במסגרת משרד התחבורה במקום מנהל הספנות שפעל עד כה, לשלוש חברות ממשלתיות חדשות שיוקמו ואשר יפעילו כל אחת מהן בנפרד את נמלי חיפה, אשדוד ואילת (להלן: "חברת הנמלים") בהתאמה וכן חברת נכסים.

ביום 21.7.2004 נרשמו ברשם החברות 4 חברות ממשלתיות חדשות: חברת נמלי ישראל – נכסים ופיתוח בע"מ, חברת נמל חיפה בע"מ, חברת נמל אשדוד בע"מ, חברת נמל אילת בע"מ. (חברת הנכסים, חברת נמל חיפה, חברת נמל אשדוד, חברת נמל אילת, בהתאמה).

ביום 22.7.2004 פורסם ברשומות חוק רשות הספנות והנמלים, התשס"ד-2004 (להלן: "החוק") בו נקבע, בין היתר, כי רשות הנמלים תבוטל, תוקם רשות הספנות והנמלים במסגרת משרד התחבורה, תוסדר הרגולציה בנמלים ובכלל זה יוסמכו לפעול חברת הנכסים וחברות הנמל. כן נקבעו הסדרי המעבר של עובדי רשות הנמלים לחברות, העברת נכסי והתחייבויות של רשות הנמלים לחברות. החוק נכנס לתוקפו ביום 17.2.2005 (להלן: "יום המעבר").

כל המקרקעין ששימשו את הנמלים לפני הפיכתן לחברות הועברו למדינה ואח"כ לחברת הנכסים אשר תחכיר אותם לחברות הנמל תמורת דמי שימוש קבועים בסך 4% מההכנסות ודמי שימוש משתנים.

המיטלטלין הקשורים ישירות לפעילות הנמלית של חברות הנמל יהיו בבעלותם.

שר האוצר רשאי לקבוע הסדרים, הוראות ופטורים לעניין המיסים שיחולו על העברת מקרקעין, מיטלטלין או נכס אחר לפי התיקון. בשלב זה סוכמו עם רשות המסים כל ההסדרים בנוגע למיסוי וכל שנותר הוא לסיים את כתיבת התקנות בנוגע למיסוי.

כיום - המקרקעין שהיו רשומים במאזן רשות הנמלים הינם בבעלות המדינה. ביום המעבר המקרקעין עברו לבעלות המדינה שתחכיר אותם בחכירה לדורות לחברת הנכסים, וכל הנכסים הנדרשים לפעילות חברות הנמל יוחכרו לחברות הנמל בחכירת משנה לתקופה של 49 שנה. בשלב זה נותר לסיים את הסכם המקרקעין בין המדינה לחברת הנכסים ומיד לאחר מכן, הסכם מקרקעין מפורט בין חברת הנכסים לחברות הנמל, הכל תוך 180 יום (מיום המעבר – 17.2.2005).

בהתאם לחוק ולצווים שהותקנו על פיו, הועברו הנכסים (למעט המקרקעין) וההתחייבויות של רשות הנמלים לכל החברות, בהתאמה למקום הימצאם, ובכך הובטח מבנה הון מתאים לחברות. כמו כן, במסגרת זו הובטח מנוף פיננסי סביר המבוסס, בין היתר, על הוצאות הפחת של הציוד כנגד הסובסידיה מראש לטווח ארוך מהמדינה וכן על הקצאת מניות למדינה בגין הקרקעות בהתאם לשווי השוק שלהן.

ביום 25.2.2005 נחתמו על ידי המדינה, החברות וההסתדרות הסכמים המסדירים את מעבר העובדים לחברות החדשות. ההסכמים כוללים, בין היתר, את ההסכמים הבאים (הסכם נפרד לכל חברה):

- א. הסכם למעבר העובדים לחברות החדשות.
- ב. הסכם עבודה קיבוצי.
- ג. הסכם להסדרת הפנסיה של העובדים – צוברת ותקציבית.
- ד. הסכמי מימון בגין הפנסיה בין חברות הנמל לחברת הנכסים.
- ה. הסכם מעבר והסכם קיבוצי לנתבים בכל חברה.
- ו. הסכם למתן רשת ביטחון על ידי חברת הנכסים לחברות הנמל ואשר מבטיח העמדת הלוואות של חברת הנכסים לחברות הנמל במקרה של פגיעה בהכנסות ותזרים המזומנים של חברות הנמל.
- ז. הסכם ביניים ל- 180 יום להעמדת מקרקעין על ידי חברת הנכסים לחברות הנמל.
- ח. הסכם לפרישת עובדים.

## דו"ח פעולות לאינטרנט

הלשכה המשפטית ברשות החברות הממשלתיות אחראית לכל ההיבטים המשפטיים בכל תחומי פעילותה ואחריותה של רשות החברות, הן בהיבט של הפרטת חברות, והן בהיבט של פיקוח על פעילותן.

הייעוץ המשפטי ניתן הן לרשות, הן למשרדים אחרים בכל הנוגע לעבודת הרשות או תחומי אחריותה, וכן, בעניינים מהותיים - לחברות הממשלתיות עצמן.

הלשכה המשפטית עסקה בשנת 2004 בנושאים הבאים:

### הפרטה בתהליך

ליווי משפטי הדרוש להכנת חברות להפרטה, תוך תיאום בין פעולות הגורמים השונים המעורבים בהפרטה, ביחס לחברות הבאות: אל-על נתיבי אוויר לישראל בע"מ, בזק - החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, בתי זיקוק לנפט בע"מ, צים חברת השיט הישראלית בע"מ, תעשייה אווירית, חברת חשמל, החברה לאוטומציה במנהל השלטון המקומי בע"מ, החברה לפיתוח איזור לוד-רמלה בע"מ, החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות, עשות אשקלון.

שינויים מבניים בחברות ממשלתיות והפיכת יחידות סמך וגופים סטטוטוריים לחברות ממשלתיות:

ליווי משפטי ליחידה למונופולים ושינויים מבניים ביחס לנושאים הבאים:

רפורמה בענף החשמל, שינויים מבניים בחברת מקורות, רפורמה בענף הדואר, הפיכת רכבת ישראל לחברה ממשלתית, הפיכת מע"צ לחברה ממשלתית, שינוי מבני מקיף ברשות הנמלים, שינויים מבניים בתעש והקמת חברת נתיבי הגז הטבעי לישראל בע"מ.

### פיקוח על חברות

ליווי משפטי של פעילות רשות החברות בכל הנוגע לסמכויותיה ולתחומי אחריותה מכח חוק.

### הצעת חוק וענייני חקיקה נוספים

הצעות חוק ממשלתיות ופרטיות: טיפול, ייעוץ ומתן תגובות על הצעות חוק פרטיות להן יש רלוונטיות לעניינים הנוגעים בעיקר לחברות הממשלתיות וכן לדירקטוריונים או דירקטורים של חברות ממשלתיות.

### ייעוץ והכנת חומר בעניין תיקים בבית המשפט

סיוע בהכנת מסמכי בית-דין בתביעות ובעתירות שרשות החברות היא צד להן.

### מינוי דירקטורים ומנכ"לים

מתן ייעוץ וחוות דעת משפטית לוועדה לבדיקת מינויים, הפועלת על-פי חוק החברות הממשלתיות. טיפול וייעוץ בעניין פיטורי דירקטורים.

טיפול בשאלות הכרוכות בכהונתם של נושאי משרה, כגון ניגוד עניינים, לרבות בתאום עם היועץ המשפטי לממשלה.

מינוי יועצים משפטיים לחברות ממשלתיות

מתן ייעוץ משפטי לרשות ולוועדה הציבורית שהוקמה על-פי כללי החברות הממשלתיות (מינוי יועצים משפטיים ושכרם), התשנ"ב - 1992.

מינוי רואי חשבון לחברות ממשלתיות כללי החברות הממשלתיות (מינוי רואי חשבון ושכרם)

מתן ייעוץ משפטי לרשות ולוועדה הציבורית שהוקמה על-פי כללי החברות הממשלתיות (מינוי רואי חשבון ושכרם), התשנ"ד - 1994.

הכנת הצעות להחלטות ממשלה וועדותיה

בנוסף לטיפול לגופו של עניין, טיפול אדמיניסטרטיבי במשלוח העתקי החלטות הפרטה ופרסומן ובדיקת הנושאים כמתחייב מהחלטות כאלה עפ"י חוק החברות הממשלתיות.

מסמכים המתחייבים מחוק החברות הממשלתיות

הכנת מסמכים המתחייבים מחוק החברות הממשלתיות כגון הוצאת תעודות לחברות ממשלתיות.

## יחידת חשבונאות מיסוי והערכת חברות

היחידה מופקדת ברשות על מילוי פונקציות החשבונאות, המיסוי והערכת החברות.

היחידה מסתייעת בייעוץ חיצוני שוטף של שלושה משרדי רואי חשבון לצורך מילוי תפקידיה, לרבות בחינת הדוחות הכספיים של החברות והעברת ההערות לדוחות הכספיים, בהתאם לחובה המוטלת על הרשות בסעיף 54 בחוק החברות הממשלתיות לבדוק את הדוחות המוגשים לה מאת חברה ממשלתית. כמו כן, מסתייעת היחידה במשרד רואי חשבון חיצוני בהפקתו של דוח הרשות המציג ומנתח, בין השאר, את עיקרי הנתונים הכספיים של כלל החברות לסוגיהן.

בשנת הדוח הסתייעה היחידה בצוותים מקצועיים חשבונאיים ומשפטיים שהוקמו לצורך ישום התיקונים שנעשו בשנת 2003 בחוק החברות הממשלתיות, בסוגיות חשבונאיות בחברות ממשלתיות ספציפיות ובכלל זה הטמעת הפקת לקחים שונים, לרבות כתוצאה מהמלצות מבקר המדינה, החלטות ועדת השרים לביקורת המדינה וההתפתחויות בנושא החשבונאות בארץ ובעולם.

עבודת הערכת החברות כוללת, בין השאר, סיוע בהערכת מצבן העסקי והמבני של החברות במסגרת הענפים בהם הן פועלות, תוך בחינת השינויים הנדרשים בהן וסיוע בביצוע הערכת שווי של חברות, תוך התייחסות לפעולות הנדרשות על מנת להגדיל את התמורה הכוללת למדינה כבעלים או כריבון. למשל, ע"י חלוקת דיבידנדים מרווחים שוטפים או צבורים או הפרטה, או ביצוע שינויים מבניים בחברות.

תוצאת לוואי הנגזרת מהערכה ובדיקה של החברות היא סיוע בסיווג החברות על בסיס נתונים כספיים ואחרים, במסגרת הועדה הציבורית לסיווג חברות.

## חשבונאות

1. כתוצאה מהתיקונים שנעשו בחוק החברות הממשלתיות ולצורך הפעלתם, בין היתר, בשים לב להמלצות שנכללו בדוחות מבקר המדינה, הוקמו צוותים מקצועיים שפעלו באופן שוטף לבחינת הנעשה בתחום בארץ ובעולם בחברות ממשלתיות וציבוריות. תוצאות עבודת הצוותים באו לידי ביטוי, בין היתר, בהוראות הרשות בנושא דוחות כספיים (מבוקרים, סקורים, תקציביים), דוחות דירקטוריון ודוחות ביצוע ביקורת פנימית וחיצונית ובנושא הצהרת מנהלים לאחר שהצוותים המקצועיים בחנו, בין היתר, את חקיקת סרבנס-אוקסלי בארה"ב (להלן "SOA") וההיערכות הנדרשת בעקבות פרשת אנרון ואחרות ודוחות מבקר המדינה (הוראות אלו ניתנים להורדה באתר האינטרנט של הרשות), הוראות הרשות בנושא מרכזי רווח בחלק מחברות התשתית ותקנות שר האוצר בנוגע ליישום מדיניות חשבונאית בהתאם למטבע הדיווח הרלוונטי ומדיניות הרגולציה בחברת החשמל.

בהוראות הרשות נכללת גם תשתית אינפורמטיבית חלקית שתשמש בשלב הבא למתן הוראות נוספות לחברות, בין היתר, בתהליך יישום סעיף 404 ב-SOA הדן במתן חוות דעת ההנהלה ורואה החשבון על אפקטיביות הבקורות הפנימיות וכן יישום השינויים בחוק ניירות ערך כתוצאה מיישום המלצות

- דוח ועדת ברנע (להלן "דוח ברנע") בשינויים המתחייבים. כמו כן, חלק מהנושאים שנבחנו טרם באו לידי ביטוי, הואיל וטרם נשלמה הכנתם ובכלל זה יישום מלא של סעיף SOA 404, דוח ברנע, השלמת תקנות בהתאם לתיקונים בחוק והנחיות בנושא מרכזי רווח מבוקרים בחברות הממשלתיות בתחומי התשתיות והתעשיות הביטחוניות.
2. הדוחות הכספיים של החברות הממשלתיות כוללים, בין היתר, דוחות שנתיים, דוחות רבעוניים וכן דוחות רב שנתיים לגבי תקציבי דוחות כספיים לטווח ארוך. יש לציין כי הן הצהרות המנהלים שנדרשו והן יישום אפקטיביות הבקורות אמורים לתת תימוכין לנכונות הדוחות הכספיים ונכונות מידע צופה פני עתיד אשר נכלל ומשמש תשתית להכנת התקציבים ודוחות החברה בנוגע לביצוע המטרות והיעדים שנקבעו לחברה והסיכונים העלולים למנוע ביצוע מטרות ויעדים אלו.
  3. החברות נדרשו למערך של דיווחים בנושאי דוחות כספיים מבוקרים, סקורים, ותקציביים כאשר הדירקטוריון נדרש להגיש טיוטת דוחות כספיים שנתיים וחומר נלווה להם תוך חודשיים מתום שנה, ודוחות כספיים רבעוניים ודוחות ביצוע תקציב רבעוניים תוך 45 יום לאחר תום כל רבעון.
  4. החברות ורואי החשבון הונחו להקפיד על עריכת דוחות כספיים מבוקרים, סקורים ותקציביים, לפי מיטב שיקול הדעת בדבר נכונותם החשבונאית והגילוי הנאות לרבות העדר פרטים מטעים או בלתי נכונים בהם, ועל הגשתם במועדים שנקבעו בהוראות הרשות.
  5. כמו כן, הונחו החברות בהוראות כי מתכונת הדוחות ורמת הפרוט הקיימים בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים המיועדים לגורמי חוץ, אמורים לשמש בסיס לתקציבי הדוחות הכספיים המיועדים לקבלת החלטות בתוך החברה.
  6. לבדיקת נכונות תקציבי הדוחות הכספיים החשבונאיים הנכללים בתכנית העבודה הרב שנתית התבקשו החברות להסתייע ברואה החשבון המבקר את החברה.
  7. החברות נדרשו לעדכן את תקציביהן באופן שוטף במסגרת הדירקטוריון אחת לרבעון או כל אימת שהסתמנה סטייה מהותית של כ-10% בעיקרי תקציב ההכנסות או 10% ומעלה בעיקר תקציב ההשקעות והמקורות להן, לפי המוקדם.
  8. כמו כן, נדרשו החברות לפרט את התכניות התקציביות בדבר ההכנסות וההוצאות והרווחיות באופן נפרד לכל מרכז רווח (ובחברות שלא למטרות רווח - מרכז עלות), בין אם המדובר ב"פרוייקט", "קו יצור", "חטיבה", "מוצר או שרות", "לקוח", שהיקפם מהותי, דהיינו מהווים 10% ומעלה מעיקרי התקציב דלעיל.
  9. החברות נדרשו להציג אסמכתאות ותחשיבים לביסוס מערכת ההנחות המרכזית שבתקציביהן. בנוסף לניתוחי רגישות, הצגת יעדים, ביטוי ליעוד

רווחים, ודוחות כספיים חזויים פרופורמה, ניתוחי השוק והענפים במסגרתם תפעל החברה.

10. החברות נדרשו לתת גילוי בדוחות הכספיים ובדוחות הדירקטוריון השונים ליעדים, שנקבעו להן בין בחקיקה, בין בהחלטת ממשלה או על ידי רשות מוסמכת על פי דין לקבוע יעדים וכן בהסכמים בין החברה לבין המדינה או רשות מרשויותיה ועל מידת הגשמתם.

11. נקבעו מטרות ועקרונות לעבודת הדירקטוריון בחברה לצורך הכנת הדוחות המוגשים על ידן לרשות ואשר פורטו בהוראות דוחות כספיים 1-2005.

12. רואה החשבון המבקר את החברה נדרש להציג את הערותיו בפני הדירקטוריון לקראת הדיונים בדוחות הכספיים המבוקרים הסקורים או התקציבים ולערוך סקר על הבקרה הפנימית בחברה וניתוח גורמי הסיכון בה, להעיר בפני הרשות והדירקטוריון כל אימת שפעולות החברה אינן נעשות בהתאמה לחוק החברות הממשלתיות, החלטות הממשלה והנחיות הרשות לרבות בנושאי שכר, ניהול תקין, תקציב, ביקורת פנימית וניטרול גורמי הסיכון ודיווחים כספיים.

13. רשות החברות הממשלתיות הורתה בשנת 2004 באופן חלקי לגבי חברות מסויימות ובאופן גורף בשנת 2005 לכלל החברות הממשלתיות כי בחוות דעת רואה החשבון לדוחות הכספיים תהיה התייחסות גם ליישום הוראות הרשות לגבי המידע הנוסף הנדרש בדוחות הכספיים.

14. אפיונים ודגשים מיוחדים בהוראות הרשות לגבי דוחות כספיים:

14.1. יישום המדיניות החשבונאית המדויקת ביותר.

14.2. החותמים על הדוחות והצהרות המנהלים: יו"ר דירקטוריון, מנכ"ל והאחראי על הכספים בחברה.

14.3. גילוי ליעדים שנקבעו לחברה, מגבלות בעמידה ביעדים וכיו"ב.

14.4. ייעוד רווחים בהתאם לסעיף 33 (ג) בחוק החברות הממשלתיות.

14.5. גילוי נכסים סמויים.

14.6. תקינות רישום זכויות ונכסי המדינה בחברה.

14.7. גילוי לאיתור, זיהוי ורישום נכסים.

14.8. ניצול מיטבי של נכסים.

14.9. גילוי לעסקאות והתקשרויות עם המדינה ורשויותיה תוך הבחנה בין פעולות כריבון, כבעל עניין, כלקוח או כספק.

14.10. גילוי לערך הכלכלי הנכון וההוגן של נכסים, לרבות גילוי שמאויות הערכות שווי ודוחות אקטואריים בלתי תלויים.

14.11. בקרות אפקטיביות.

14.12. גילוי לנשיאה באחריות של נושאי משרה עיקריים.

14.13. גילוי לציות לחוקים ולהוראות, לרבות הוראות הרשות.

15. תוכן הצהרת המנהלים כולל, בין היתר:

15.1. אין בדוחות כל מצג לא נכון של עובדה מהותית.

15.2. לא חסר בהם מצג של עובדה מהותית.

15.3. הדוחות משקפים באופן נאות מכל הבחינות המהותיות את המצב הכספי ותוצאות הפעילות.

15.4. גילינו לרו"ח את כל הליקויים בבקרה הפנימית.

15.5. גילינו לרו"ח כל תרמית בה מעורבים מנהלים או עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה.

יש לציין כי חששות נושא המשרה קודם למתן ההצהרה והפעולות הננקטות לבדיקת נכונות ההצהרה מגבירות את אמינות הדוחות הכספיים. כמו כן, ההצהרה יוצרת התייחסות מעמיקה יותר לדוחות ולאפקטיביות הבקרה הפנימית. נושאי המשרה מחתימים, בין היתר, מנהלי מפעלים, מנהלי חטיבות, מנהלים זוטרים ובעלי תפקידים זוטרים רלבנטיים על ניסוחים רלוונטיים מהצהרות המנהלים, דבר המביא לשינויים חיוביים ביעדי דפוס ההתנהגות בארגון. נוצר הליך של מתן הוראות פנימיות ליישום ההצהרות ע"י הגברת הפיקוח והבקרות. החברות מקיימות התייעצויות עם מומחים לגבי היישום. נוצר צמצום פערים בין מטרות פורמליות של החברה למטרות בפועל תוך שינוי חיובי של דפוס ההתנהגות של מנהלים ועובדים בחברה.

16. הובהר לחברות כי דוח הדירקטוריון מהווה חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים וזאת בהמשך למגמה הבינלאומית למתן מידע נוסף על הנדרש בדוחות הכספיים. דוח זה כולל, בין היתר, תיאור תמציתי של התאגיד וסביבתו העסקית, גילוי לביצוע מטרות ויעדים, תיאור המצב הכספי, תוצאות פעילות, נזילות, מקורות מימון, אומדנים חשבונאיים קריטיים, מידע בנוגע לביקורת הפנימית.

17. החברות נדרשו להגיש דוח על עבודת הדירקטוריון הכולל, בין היתר:

17.1. אופן המילוי היעיל של תפקידי הדירקטוריון.

- 17.2. נושאים עיקריים שנדונו והחלטות שנתקבלו בישיבות הדירקטוריון ובוועדותיו.
- 17.3. מעקב אחר יישום החלטות הדירקטוריון.
- 17.4. התייחסות לפעולות שננקטו לזיהוי וניהול סיכונים.
- 17.5. התייחסות לדיונים בנוגע להתקשרויות ותקציבי משנה עיקריים.
- 17.6. ממצאי בדיקת זכויות החתימה.
- 17.7. פרטים בנוגע לתאגידים (לרבות שותפויות, עסקאות משותפות, נאמנויות).
18. ניתנו לחברות הנחיות בנוגע לביקורת הפנימית לרבות בעניין תוכנית העבודה השנתית (המפורטת) והתלת שנתית של המבקר הפנימי והתקציב ותקן כוח האדם הנכון לביצועם. כמו כן נוספו מספר נושאי רוחב שהחברות ורואי החשבון התבקשו להתייחס אליהם וביניהם:
- לבחון את סבירות זכויות החתימה בחברות והשימוש בהן בהשוואה למקובל ולצורכי החברה ולאחריות הדירקטוריון בהתאם לחוק החברות הממשלתיות ולהוראת כל דין.
- לפעול להשגת התאמת יתרות מלאה עם המדינה ולוודא את תקינות רישום זכויות המדינה ביתרות הנכסים, ההתחייבויות, ההון ושאר ההתקשרויות עם המדינה.
19. הרשות דרשה מהנהלת החברות דיווח מיידי לרשות, לרואה החשבון ולדירקטוריון בגין כל אירוע החורג מעסקי החברה הרגילים או כל אירוע שכתוצאה ממנו קיים חשש לאי עמידה ביעדים. הדיווח יכלול, בין היתר, הסברים לאירוע והשלכות אפשריות הנובעות ממנו.
20. לאור הניסיון שנצבר לגבי יישום השינויים בחוק וההוראות מכוחו, הובהר לחברות כי הן מחוייבות ליצירת הערכות מתאימה בחברה אשר, בין היתר, תגרום לכך שהאורגנים בחברה, לרבות נושאי המשרה בה, יקפידו על ציות לחוקים, לתקנות והוראות, לרבות הוראות הרשות. דוחות כספיים אשר לא יכללו מידע הנדרש בהם בהתאם להוראות כל דין, לרבות מכח הוראות הרשות בהתאם לחוק, יחשבו כדוחות שאינם ערוכים כדין ועל רואה החשבון המבקר לפנות לרשות זמן סביר מראש במקרה כזה. כמו כן, הובהר כי לגבי דוחות שלא יוגשו במועד בהתאם לנדרש בהוראות הרשות, תשקול הרשות נקיטת סנקציות ופעולות שהוסמכה לנקוט. בנוסף לכך, ככל שהדבר נוגע להמשך כהונתם של חברי דירקטוריון או נושאי משרה אחרים בחברה, תתחשב הרשות, בין היתר, בפעולותיהם להגשתם במועד של הדוחות שנדרשו בהוראות הרשות.
21. היחידה העניקה סיוע מקצועי לעובדי הרשות בניתוח התקציבים והדוחות הכספיים, בפקוח על יישומן של הנחיות הרשות לחברות ולרואי החשבון

בנושא הכנת תקציבים, תכניות לטווח ארוך ודוחות כספיים. נערך ניתוח ראשוני לגבי חלק מהדוחות הכספיים ולגבי השאר נערך ניתוח מעמיק בהתאם לסדרי עדיפויות.

22. בשנת הדוח הושם דגש על הגדלת מספר החברות אשר דוחותיהן נבדקים, תוך מתן עדיפות לחברות העיקריות אשר דוחותיהן יכללו, יחד עם ניתוח החברה, בדין וחשבון על החברות הממשלתיות שיתפרסם. דגש נוסף הושם על חברות עתירות נכסים שזכויות החברות והמדינה בהם טעונות הסדרה כגון: חברת מקורות, חברת החשמל, חברת בתי הזיקוק, תשתיות נפט והזיכיונות שהוענקו להן על ידי המדינה, וחברות השיכון (בעיקר חברת עמידר וחלמיש) והדירות שהעמידה להן המדינה. כן הושם דגש על בחינת דוחות חברות שהוקמו או שהקמתן נבחנה בשנת הדוח כמו חברת הדואר, חברת הגז, רכבת ישראל, מע"צ וחברות הנמל. כמו כן הושם דגש על בחינת דוחות קרנות השתלמות וחברות שנקבעו להם יעדים ממלכתיים אשר התעורר צורך לבחון את יישומם, כמו חברת כביש חוצה ישראל.

23. בשנת הדוח פעלה היחידה במסגרת צוות בינמשרדי (הכולל את נציגי רשות החברות הממשלתיות החשב הכללי ומשרד המשפטים) שהוקם בהתאם להחלטת ועדת השרים לביקורת המדינה ליישום המלצות מבקר המדינה בנוגע לתקינה חשבונאית ממשלתית כפי שפורטו בדוח מבקר המדינה 53. בהתאם לכך, נקבע בהחלטת ממשלה בק/70 מיום 20.7.2004, כי התקינה הייחודית לחברות ממשלתיות הינה בנוסף לתקינה של הסקטור הפרטי, או כהרחבה או כחידוד של נושאים ספציפיים לחברות ממשלתיות כמפורט בהוראות הרשות. בהחלטת הממשלה נקבע כי התקינה הייחודית לחברות ממשלתיות כאמור לעיל תתבצע בהתאם לחוק החברות הממשלתיות, וכי הרשות תמשיך להסתייע בצוותים המקצועיים שהוקמו על ידה לצורך זה.

בהחלטת הממשלה נקבע עוד כי תאגידים סטטוטוריים שאופי פעילותם עסקי ו/או שהם פועלים כמשק סגור, ידווחו בהתאם לתקנים החשבונאיים החלים על הסקטור הפרטי ובהתאם להחלטת הצוות הבינמשרדי תקבע להם תקינה ייחודית בדומה לתקינה החלה על חברות ממשלתיות בשינויים המתחייבים.

### רואי החשבון המבקרים את החברות הממשלתיות

היחידה קיימה קשר שוטף, במידת האפשר, עם רואי החשבון המבקרים במגמה לסייע להם למלא את תפקידי ביקורת החברות ונושאי המשרה בהן, המוטלים על רואי החשבון המבקרים כ"זרוע הארוכה" של הרשות בהתאם להוראות חוק החברות הממשלתיות והכללים שנקבעו מכוח חוק זה.

לרואי החשבון המבקרים ולחברות הובהר בהוראות, כי הרשות מייחסת משקל רב לביסוס אי תלותו של רואה החשבון המבקר בגוף המבוקר וליכולתם של בעלי המניות להסתייע בו כגורם מפקח מטעמם בהתאם למיטב הביקורת, המיומנות ושיקול הדעת המקצועיים וללא השפעת אינטרסים ושיקולים זרים.

רואי החשבון המבקרים נדרשו, בין היתר, לנקוט בכל הצעדים הנדרשים למניעת נזקים לחברה ולבעלי מניותיה כתוצאה מרשלנות מקצועית או מפעולה שלא לפי מיטב שיקול הדעת או כתוצאה מקיומם של פרטים בלתי נכונים או מטעים בדוחות

הכספיים ובדיווחים המוגשים על ידי המשרד בהתאם להוראות והנחיות הרשות, או בשל העדר כיסוי ביטוחי נאות כנגד סיכונים מקצועיים הכרוכים במילוי תפקידו, כאמור בהתאם להוראות והנחיות הרשות.

בהחלטת ממשלה בק/ 70 מיום 20.7.2004 נקבע, בין היתר, כי לגבי תאגידים סטטוטורים שאופי פעילותם עסקי ו/או שהם פועלים כמשק סגור, מנהל רשות החברות הממשלתיות והחשב הכללי יגישו לועדת השרים הצעה לעניין ועדה שתקבע הליך לבחירה והעסקה של רואי חשבון מבקרים בלתי תלויים בדומה לתהליך בחירת רואי חשבון בחברות ממשלתיות.

### יעוד רווחים

בהתאם לחוק החברות הממשלתיות, טעונה החלטת דירקטוריון חברה ממשלתית בדבר יעוד רווחים בדוחות הכספיים אישור הרשות. במקרה של מחלוקת, נדרשת הכרעת השרים האחראים על החברה. הרשות קבעה מדיניות של חלוקת דיבידנדים בשיעור 50%-60% מהרווח המתואם (הריאלי) הנקי השוטף התקופתי (לפני בונוס לעובדים) ודיבידנדים מהרווחים הצבורים בהתאם לדרישה ספציפית של הרשות לאחר בחינת מצב החברה ויכולתה לשלם דיבידנדים לבעלי המניות.

היחידה פעלה לסייע באיתור החברות הפוטנציאליות לתשלומי דיבידנדים כאמור וגיבוש עמדת הרשות לגבי הדיבידנדים אותם ראוי כי החברות ישלמו.

## יחידת שכר וכח אדם בחברות

### כללי

בסעיף 54(5) לחוק החברות הממשלתיות הוטל על הרשות לעקוב אחר מדיניות השכר של החברות. בסעיף 32(א)(4) הוטלה על הדירקטוריון החובה לקבוע את שכרם של עובדי החברה עפ"י הכללים שקבעה לכך הממשלה ובאישורה. במסגרת סעיפים אלו מביאה הרשות לאישור הממשלה את הצעותיה בנושאי מדיניות שכר ותנאי עבודה כאשר נציגי הרשות בדירקטוריונים מקיימים מעקב שוטף אחר הביצוע.

### 1. שכר ותנאי העסקת מנכ"לים ועובדים בכירים בחברות הממשלתיות

א. בהמשך להחלטת ועדת שרים לענייני כלכלה - תנאי העסקתם של מנכ"לים, יו"רים פעילים ועובדים בכירים, מוסדרים בהסכמי עבודה אישיים.

עיקרי ההסכם האישי:

1. שכר כולל בהתאם לסיווג החברה.

2. הפסקת כהונה בהודעה מוקדמת של 3 חודשים.

ב. בתקופת הדו"ח טיפלה רשות החברות באישור שכרם ותנאי העסקתם של המנכ"לים והעובדים הבכירים בחברות הממשלתיות כמתחייב מסולמות השכר השונים בחברות הממשלתיות העסקיות ובחברות הממשלתיות הלא עסקיות.

ג. בתקופת הדו"ח המשיכה הרשות להסדיר את תנאי שכרם והעסקתם של העובדים הבכירים בחברת רכבת ישראל וזאת בעקבות הפיכת הרכבת לחברה ממשלתית.

ד. בתקופת הדו"ח הסדירה הרשות את תנאי שכרם והעסקתם של עובדים בכירים בחברת מעצ וזאת בעקבות הפיכתה לחברה ממשלתית.

ה. בתקופת הדו"ח עדכנה רשות החברות את שכר המנכ"לים כדלקמן:

### בחברות העסקיות

1. בעקבות ירידת/עליית המדד עודכן סולם השכר עפ"י המדד בהתאם לשיעור ירידת/עליית המדד.

2. בנוסף, רשאי הדירקטוריון לאשר למנכ"ל ולעובדים הבכירים החתומים על חוזה צמוד מדד תגמול אישי, עד תקרה של 10% משכרו התקופתי של העובד (התשלום הוא חד פעמי, אחת לשנה).

בחברות הלא עסקיות – בעקבות ירידת/עליית המדד עודכן סולם שכר עפ"י המדד בהתאם לשיעור ירידת/עליית המדד.

לגבי עובדים ותיקים בחברות עסקיות ולא עסקיות אשר שכרם מתעדכן עפ"י השכר הממוצע במשק לא בוצע עידכון שכר בתקופת הדו"ח.

## **2. סיווג חברות**

ועדת סיווג שהוקמה בהתאם להחלטת ועדת שרים לענייני כלכלה מורכבת ממנהל הרשות, הממונה על השכר באוצר ו-3 נציגי ציבור.

בתקופת הדו"ח לא התכנסה ועדת הסיווג בגלל העדר קוורום.

## **3. שכר ותנאי העסקה של העובדים בחברות הממשלתיות - פעילות בתקופת הדו"ח**

3.1. בתקופת הדו"ח טיפלה הרשות בחברות ערים, החברה הממשלתית לתיירות ונתיבי איילון בקביעת תנאי פרישה בחברות אלו במסגרת גיבוש תכנית להבראת החברה, התייעלות וארגון מחדש. בנוסף, המשיכה הרשות לטפל באישור עובדים חריגים לפרישה מוקדמת בחברת תעש.

3.2. בתקופת הדו"ח טיפלה הרשות בחברת עשות אשקלון בהסדרת זכויות העובדים לרבות הסכם פרישה והארכת ההסכם הקיבוצי, במסגרת ההחלטה על מכירת החברה. הטיפול בעניין זה טרם הסתיים.

3.3. בתקופת הדו"ח טיפלה הרשות בקביעת תנאי השכר והעסקה של עובדי חברת נתיבי גז לישראל בע"מ בכירים ולא בכירים בעקבות תחילת פעילותה של החברה.

3.4. בתקופת הדו"ח התחילה הרשות לפעול להסדרת זכויות העובדים בחברת בתי זיקוק לנפט בע"מ, בעקבות החלטת הממשלה בדבר פיצול והפרטת בתי הזיקוק.

3.5. בתקופת הדו"ח טיפלה הרשות בהסדרת זכויות העובדים במפעלים הנמכרים בתעש לרבות טיפול בהסכמי פרישה ובהסכמים קיבוציים בדבר הסדרת תנאי העסקתם ופרישתם של העובדים לאחר מכירת המפעלים.

3.6. בתקופת הדו"ח העבירה הרשות הנחיות לחברות בעניין החזר הוצאות נסיעה לדירקטורים מקרב הציבור בחברות ממשלתיות.

3.7. בתקופת הדו"ח עדכנה הרשות את ההנחיות לחברות בעניין שינוי בשיעורי דמי הגמולים בקרנות הותיקות.

3.8. בתקופת הדו"ח העבירה הרשות הנחיות לחברות בעניין תשלום פיצויים מוגדלים למנכ"לים ועובדים בכירים בדבר השיקולים והתבחינים שעל דירקטוריון חברה ממשלתית לשקול בבואו לאשר פיצויים מוגדלים לבכירים.

3.9. במסגרת החלטת הממשלה על הפיכת מעצ לחברה ממשלתית נטלה הרשות חלק במו"מ להסדרת מעבר העובדים משירות המדינה לחברה,

לרבות הסדרת הסכם המעבר, ההסכם הקיבוצי בדבר תנאי העסקתם בחברה והסכמי הפנסיה.

3.10. בתקופת הדו"ח המשיכה הרשות לטפל בקביעת כללים מנחים בדבר סדרי קבלת עובדים בחברות הממשלתיות אשר יבטיחו ביטול התופעה של העדפת העסקת קרובי משפחה בחברות הממשלתיות.

3.11. בתקופת הדו"ח המשיך להתנהל מו"מ עם חברת מקורות לעניין יישום החלטת הממשלה בדבר השינוי המבני לרבות הסדרת תנאי פרישה לעובדים שיפרשו במסגרת השינוי המבני. בתקופת הדו"ח נחתם בחברה ההסכם בדבר השינוי המבני והסכם בדבר תנאי הפרישה.

3.12. במסגרת החלטת הממשלה על הפיכת רשות הדואר לחברה ממשלתית, המשיכה הרשות לפעול להסדרת מעבר העובדים לחברה לרבות חתימה על הסכם המעבר, הסכם פרישה והסכם קיבוצי. הטיפול בנושא טרם הסתיים.

3.13. במסגרת החלטת הממשלה על הפיכת רשות הנמלים לחברות ממשלתיות מתנהל מו"מ בעניין הסדרת מעבר העובדים לחברות, שמירה על זכויות העובדים ותנאי העסקה של העובדים, חתימה על הסכם המעבר, הסכם פרישה והסכם קיבוצי והסכמי פנסיה. הטיפול בנושא טרם הסתיים.

3.14. בתקופת הדו"ח טיפלה הרשות בבדיקה ואישור בקשות לתשלום בונוס ומענק התייעלות בחברות ממשלתיות, עפ"י הכללים שנקבעו לענין זה.

3.15. בתקופת הדו"ח התנהל מו"מ עם הנהלת חברת החשמל וארגון עובדי חברת החשמל בכל הנוגע לאישור הסכם שכר בחברה. הטיפול בנושא טרם הסתיים.

3.16. בתקופת הדו"ח טיפלה הרשות בשינויים בתנאי השכר והעסקה של עובדי חברת תשתיות נפט וזאת במסגרת טיפול בחריגות שכר בחברה.

3.17. בתקופת הדו"ח טיפלה הרשות בהסדרת זכויות העובדים בחברת המדליות וזאת במסגרת החלטות הממשלה על הפרטת החברה. הטיפול בנושא טרם הסתיים.

3.18. בתקופת הדו"ח טיפלה הרשות בקביעת כללים מנחים בדבר העסקת פקידים בכירים בחברות ממשלתיות.

3.19. בתקופת הדו"ח טיפלה הרשות בהשלכות של העלאת גיל הפרישה (חוק גיל הפרישה תשס"ד-2004) על הסכמי פרישה לפנסיה מוקדמת של עובדים בחברות ממשלתיות.

#### 4. ביקורת ומעקב

4.1. במסגרת תפקידיה עפ"י סעיף 54(5) לחוק החברות הממשלתיות מצאה רשות החברות חריגות שכר בחברת החשמל, הן בשכר העובדים הבכירים

והן בשכרם של שאר העובדים. בתקופת הדו"ח, המשיכה רשות החברות לפעול בתיאום עם יחידת השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר, לביטול החריגות הנ"ל. הטיפול בנושא זה טרם הסתיים.

4.2. בתקופת הדו"ח המשיכה הרשות לטפל בחריגות שכר בתיאום עם יחידת האכיפה במשרד האוצר ופעלה לביטול החריגות בחברת תשתיות נפט ואנרגיה, בחברת רותם תעשיות (הטיפול הסתיים). בתנאי פרישה חריגים שניתנו ליו"ר דירקטוריון קרן השתלמות מהנדסים (הטיפול טרם הסתיים) ובחריגות בתנאי העסקתו של מנכ"ל קרן השתלמות לביוכימאים ומיקרוביולוגים (הטיפול טרם הסתיים).

4.3. במהלך תקופת הדו"ח הנחתה רשות החברות, בהתאם להנחיות היועץ המשפטי לממשלה, לעניין אי תשלום שכר לעובדים בגין שביתות/ עיצומים ועקבה אחר יישום וביצוע הנחיות אלה בחברות הממשלתיות.

## 5. תביעות משפטיות

5.1. בתקופת הדו"ח טיפלה הרשות בערעור שהוגש לבג"צ ע"י עובדים בכירים בחברות הממשלתיות לתשלום תוספת שכר של 33%.

5.2. בתקופת הדו"ח נבדקה סוגייה חשבונאית/משפטית בעניין מחויבות חברת תעש וחברת עשות אשקלון לתשלום פיצויי פיטורין עודפים מעבר לקבוע בדין, לעובדים פורשים.

## היחידה המינהלית

### כ ל י

- הכנת הדו"ח השנתי של הרשות על פעילות החברות הממשלתיות, קבלת חומר, עיבודו והכנתו לקראת הדפסתו. הכנת סקירת פעילות הרשות בשנה קודמת.
- מתן שרותים מינהליים שוטפים לעובדי הרשות.
- ריכוז עבודת הוועדות הציבוריות, הפועלות ליד הרשות, למינוי רואי חשבון ויועצים משפטיים וקביעת שכרם. כמו כן מטפל הצוות בהפעלת התקנות למינוי רואי חשבון ויועצים משפטיים לחברות הממשלתיות וקביעת שכרם, על פי התקנות שהותקנו כמתחייב מפרק ו' סימן (ב) בחוק החברות הממשלתיות.
- טיפול בשאלונים של רואי-חשבון ויועצים משפטיים המציגים מועמדותם לשמש בחברות ממשלתיות ודרוגם בהתאם לדרוג החברות וקליטת פרטי העסקתם של רואי חשבון ויועצים למערכת המיחשוב.
- טפול במינוי דירקטורים בחברות הממשלתיות כולל עדכון הנתונים במחשב.
- מעקב אחר תקון הליקויים בחברות ממשלתיות שהופיעו בדו"ח מבקר המדינה.
- טיפול מינהלי בהעסקת יועצים מהארץ ומחו"ל במכירת חברות ממשלתיות.

## יחידת המחשב והדיווחים

ברשות החברות כ-40 עובדים ולכל עובד תחנת מחשב. הרשות מחוברת למחשב האוצר, ומקבלת שירותי מחשב ממושרד זה.

המשרד הממוחשב הוא LOTUS-NOTES ואנו עובדים לפי הנחיות האוצר ובתחזוקתו.

מערכות יישומיות:

רואי חשבון - מאגר פרטי רואי חשבון אשר מבקשים להימנות לרואי חשבון של חברה ממשלתית. המערכת מסווגת ומתאמת בין חברה לבין משרד המתאים לבקר חברה מסדר כלשהו.

יועצים משפטיים - מערכת המבצעת מעקב אחר היועצים המשפטיים המתמנים לחברות הממשלתיות.

דירקטורים - מאגר נתונים דירקטורים לחברות הממשלתיות סטטיסטיות וכו' על מצב הדירקטוריונים בחברות ממשלתיות.

יועצים חיצוניים - מאגר התקשרות בין רשות החברות לבין יועצים חיצוניים לרשות ומעקב אחר תשלומים.

דו"ח הרשות - קליטת שאלונים ודו"חות כספיים, מערכת אגרגטיבית על נתוני החברה, ושליחת קבצים להוצאה לאור.

לרשות החברות אתר באינטרנט ובו: דו"חות הרשות, חוזרים ופרסומים שונים.

כתובתו: [WWW.GCA.GOV.IL](http://WWW.GCA.GOV.IL).

הכנת האתר היא באחריות משרד האוצר.

**ועדות****ועדות למינוי יועצים משפטיים, רואי חשבון וקביעת שכר טרחתם****כללי**

בהתאם להוראות סעיפים 47(ג) ו-44(ג) לחוק, טעון מינוי של יועץ משפטי ורואה חשבון לחברה ממשלתית וכן שכר טרחתם - אישור הרשות.

תהליך האישור נקבע בכללים שהוצאו כתקנות ע"י שרי המשפטים והאוצר ואושרו ע"י ועדת הכספים של הכנסת. הוועדות הציבוריות מתמנות ע"י השרים ומתפקידן להמליץ בפני מנהל הרשות בנושאים שהוזכרו לעיל.

**א. ועדת המינויים ליועצים משפטיים וקביעת שכרם**

הוועדה מונתה לאחר התקנתם של כללים חדשים הקרויים - "כללי החברות הממשלתיות (מינוי יועצים משפטיים וקביעת שכרם) התשנ"ב-1992".

בעקבות הכללים החדשים, הוציאה רשות החברות נוהל לכל החברות הממשלתיות בדבר אישור מינוי היועץ המשפטי וקביעת שכרו. הנוהל מופיע באתר הרשות שכתובתו [WWW.GCA.GOV.IL](http://WWW.GCA.GOV.IL)

בתקופת הדו"ח לא היו מינויים תקפים לחברי ועדה ועל כן, לא התקיימו ישיבותיה.

**ב. ועדת המינויים לרואי חשבון וקביעת שכרם**

ביום 26.12.1993 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את הכללים החדשים בדבר מינוי רואי חשבון ושכרם בחברות הממשלתיות. הכללים נקראים: "כללי החברות הממשלתיות (מינוי רואי חשבון ושכרם) התשנ"ד-1994".

תקנות אלו פורסמו ברשומות בתחילת 1994.

התקנות מבטיחות את אי תלותו של רו"ח בחברה בעניין מינויו ובעניין שכ"ט שישולם לו.

הכללים קובעים קריטריונים ודרכי פעולה בעניין מינויו של רואה החשבון, במטרה למנוע פנייה ישירה של רואי חשבון לחברה מסויימת, ולהבטיח רמת ביקורת נאותה בחברות.

כמו-כן, קובעות התקנות רוטציה בחברות המעסיקות את רואי חשבון שלהן מעל 6 שנים, עם סמכות לוועדה לדחות את הרוטציה במקרים המפורטים בתקנות, כגון הפרטה.

ועדת המינויים מוזגה על פי התקנות החדשות עם הוועדה לקביעת שכר טרחת רואי חשבון בחברות ממשלתיות.

קיימת מערכת ממוחשבת של רשימת רואי החשבון עפ"י שאלונים שמתאימים לדרישות הכללים החדשים. רואי חשבון סווגו בהתאם לקריטריונים שאושרו

ע"י הוועדה. מתוך המערכת הממוחשבת, מעבירה הרשות רשימת מועמדים שנמצאו מתאימים ע"י המחשב (עפ"י דרישות רצויות לאופי החברה), לכל חברה וחברה - לדיון בוועדה למינוי רו"ח ושכרם.

הוועדה ממליצה על שם מועמד שנמצא המתאים ביותר לחברה מסוימת. על החברה לראיין את המועמד ואח"כ לאשר את מינויו באסיפה הכללית.

בתקופת הדו"ח לא היו מינויים תקפים לחברי הועדה ועל כן לא התקיימו שיבותיה.

### הועדה הציבורית לבדיקת מינויים

הועדה פועלת עפ"י חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 ("החוק"). בראש הועדה מכהן השופט (בדימוס) יצחק רביבי.

בועדה הדנה במינויים לחברות ממשלתיות מכהנים נציג רשות החברות, מר זהר שר, סגן מנהל רשות החברות, ואיש ציבור הנקבע ע"י יו"ר הועדה מתוך רשימה שנקבעה על פי החוק.

בועדה הדנה במינויים לתאגידים ציבוריים מכהנים, לצד יו"ר הועדה, שני אנשי ציבור הנקבעים ע"י יו"ר הועדה מתוך רשימה שנקבעה על פי החוק.

### דירקטורים בחברות ממשלתיות

בשנת 2004 קיימה הועדה 24 ישיבות, בהן נדונו מועמדויות של 325 מועמדים לתפקיד דירקטורים בחברות הממשלתיות, כדלקמן:

סה"כ מועמדים שאושרו : 271		סה"כ מועמדים שלא אושרו : 54		
מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	
26	24	4	2	גברים
6	24	2	2	נשים
32	48	6	6	סה"כ

נכון ליום 31.12.2004, מכהנים בחברות ממשלתיות 583 דירקטורים. ביניהם 215 נשים (36.88%) ו-46 מקרב האוכלוסייה הערבית (כ-7.89%).

### מנכ"לים לחברות ממשלתיות

בשנת 2004, דנה הוועדה ב-10 מועמדים לתפקיד מנכ"ל, כדלקמן:

סה"כ מועמדים שאושרו : 10		סה"כ מועמדים שלא אושרו : 0		
מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	
-	-	-	-	גברים
-	-	-	-	נשים
-	-	-	-	סה"כ

### יו"ר דירקטוריון לחברות ממשלתיות

בשנת 2004 דנה הוועדה ב-9 מועמדים לתפקיד יו"ר דירקטוריון, כדלקמן:

סה"כ מועמדים שאושרו : 9		סה"כ מועמדים שלא אושרו : 5		
מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	
-	4	-	-	גברים
-	1	-	-	נשים
-	5	-	-	סה"כ

### חברי מועצה בתאגידים ציבוריים ובחברות מים וביוב

הוועדה קיימה בשנת 2004, 21 ישיבות בנושא תאגידים סטטוטורים, בהן נדונו מועמדויות של מועמדים לתפקיד חברי מועצות, כדלקמן:

סה"כ מועמדים שלא אושרו:		סה"כ מועמדים שאושרו:		
32		219		
מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	
1	21	12	120	גברים
-	10	2	85	נשים
1	31	14	205	סה"כ

### מנכ"לים לתאגידים ציבוריים

בשנת 2004, דנה הוועדה ב-9 מועמדים לתפקיד מנכ"ל תאגיד ציבורי, כדלקמן:

סה"כ מועמדים שלא אושרו:		סה"כ מועמדים שאושרו:		
2		7		
מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	
-	2	-	7	גברים
-	-	-	-	נשים
-	2	-	7	סה"כ

בשנת 2004, דנה הוועדה ב-4 מועמדים לתפקיד סמנכ"ל/מ"מ מנכ"ל כדלקמן:

סה"כ מועמדים שלא אושרו:		סה"כ מועמדים שאושרו:		
1		3		
מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	
-	1	-	2	גברים
-	-	-	1	נשים
-	1	-	3	סה"כ

### יו"ר מועצות בתאגידים ציבוריים

בשנת 2004, דנה הוועדה ב-16 מועמדים לתפקיד יו"ר תאגיד ציבורי, כדלקמן:

סה"כ מועמדים שלא אושרו:		סה"כ מועמדים שאושרו:		
3		5		
מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	
-	3	-	12	גברים
-	-	-	1	נשים
-	3	-	13	סה"כ

בשנת 2003, דנה הוועדה במ"מ יו"ר תאגיד ציבורי אחד כלהלן :

סה"כ מועמדים שלא אושרו : 0		סה"כ מועמדים שאושרו : 1		
מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	
-	-	-	1	גברים
-	-	-	-	נשים
-	-	-	1	סה"כ

### סקירת עיקרי פעולות הרשות המתוכננות לשנת 2005

הנושאים העיקריים בהם תעסוק רשות החברות בשנת 2005 יהיו :

1. הפרטה, שינויים מבניים ורה-ארגון בחברות.
2. פיקוח על שכר בחברות וביצוע מדיניות השכר של הממשלה.
3. בדיקת תקציבים ודו"חות כספיים של החברות.
4. טיפול בגביית דיבידנדים במזומן ובייעוד רווחים של החברות.
5. טיפול בהצעות חוק ממשלתיות ופרטיות.
6. מתן חוות דעת לחברות הממשלתיות.
7. טיפול במינוי מנכ"לים, דירקטורים, יו"ר דירקטוריונים, יועצים משפטיים ורואי חשבון.
8. טיפול בשכרם של המנויים בסעיף 7 לעיל.
9. דיווח על השקעות המדינה בחברות.
10. טיפול והרחבה של אתר רשות החברות באינטרנט.

### תקציב רשות החברות בשנת 2004

כלול בתקציב משרד האוצר, סעיף תקציבי 05.09.

### תקציב רשות החברות בשנת 2005

כלול בתקציב משרד האוצר, סעיף תקציבי 05.09.

### פרוט הוצאותיה של רשות החברות בשנת 2004

ראה דו"ח חשב משרד האוצר.

### פירסומי רשות החברות בשנת 2004

בשנת 2004 פרסמה הרשות דו"ח רשות החברות הממשלתיות על חברות ממשלתיות לשנת 2002.

ניתן לעיין בדו"ח הרשות במשרדי רשות החברות וכן באתר רשות החברות באינטרנט בכתובת: [WWW.GCA.GOV.IL](http://WWW.GCA.GOV.IL).

**מקום בו ניתן לעיין בהנחיות המינהליות הכתובות לפיהן פועלת רשות החברות**

במשרדי הרשות וכן באתר רשות החברות באינטרנט בכתובת: [WWW.GCA.GOV.IL](http://WWW.GCA.GOV.IL).

**תיאור ומטרות מאגרי המידע שברשות החברות לפי חוק הגנת הפרטיות**

1. מאגר רו"ח לצורך עבודת הועדה למינוי ושכ"ט רו"ח.
2. מאגר יועצים משפטיים לצורך עבודת הועדה למינוי ושכ"ט יועצים משפטיים.
3. מאגר דירקטורים, יו"ר דירקטוריונים ומנכ"לים בחברות הממשלתיות לצורך עבודת הועדה לבדיקת מינויים.

**דו"ח הממונה על יישום הוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998**

1. במהלך שנת הדו"ח הוגשו לרשות 6 בקשות לקבלת מידע על פי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 לפי הפירוט הבא:
  - 2 בקשות נענו באופן מלא.
  - 4 בקשות נענו באופן חלקי בהתבסס על העילות המצויינות בסעיפים 9(א)(4) ו-9(ב)(4) לחוק חופש המידע.
2. כל הבקשות שהטיפול בהן הסתיים, טופלו תוך 30 יום ממועד קבלת הבקשה.